

dette, at man ikke ad den Vej *kan* opnaa begge Dele, Valgfrihed for Borgerne i Forbindelse med Frihed for Præsterne. I samme Omfang, som man giver Præsterne Frihed til at sige ja eller nej — og det har hele Tiden været et af vore Hovedformaa, jeg kan gerne sige et lige saa vigtigt Hensyn som Hensynet til Borgerne — i samme Omfang begrænser man Friheden for Borgerne, saa at vi allerede den Gang maatte erkende, at den Valgfrihed, der indrømmes Borgerne, var stærkt begrænset, nemlig begrænset i samme Omfang som Præsterne vilde gøre Brug af den Frihed, vi ifølge vort Lovforslags § 2 vilde give dem, Friheden for hver enkelt Præst — *hver enkelt Præst*, det ønsker jeg paa ny at betone over for det modsatte Synspunkt i Bemærkningerne til dette Lovforslag — til at sige ja eller nej. Maa jeg dertil endnu kun føje, at naar man paastaar, at man Landet over hos Befolkningen vil finde en stærk Tilslutning til Tanken om det valgfri Ægteskab, og at der ikke forlanges mere, gad jeg vide, om de Røster, man har hørt fra Befolkningen, ogsaa have været tilstrækkelig klare over de Vanskeligheder, som denne Ordning medfører, den Begrænsning enten af Borgernes Ret eller af Præsternes Ret, som nødvendigvis maa staa i Forbindelse dermed. Thi det er selvfølgelig noget, der maa fremhæves, inden man kan lægge Vægt paa de Anskuelser og Meninger, der udtales om denne Ordning.

Jeg skal derefter vende mig til de Ændringer, som Udvalget eller dets Flertal har stillet. Det er ikke alle Vegne det samme Flertal, men det fremgaar af selve Ændringsforslagene, hvilke og hvor stor en Del af dets Medlemmer det er. Ændringsforslag Nr. 1 er en ren Redaktionsændring, og det ere for Resten ogsaa mange af de øvrige, som jeg da kun skal nævne. Ændringsforslag Nr. 2 derimod er en Realitetsændring, stillet af et Flertal paa 10 Medlemmer. Det er en Realitet i Forhold til Forslaget, men ikke i Forhold til den bestaaende Tilstand, idet den oprettholder denne, som ifølge Lovforslaget vilde blive forandret til Skade for Moderen. Det er nemlig Spørgsmaalet om, hvis Samtykke det er, der skal indhentes til det umyndige Barns Ægteskabsindgaaelse. Efter den bestaaende Lovgivning er det „Forældrenes eller andre vedkommendes“. Det er Ordene i Forordningen 30. April 1824 § 3, Nr. 6. Ingen kan bestride, at til Forældre høre baade Fader og Moder, for saa vidt de begge ere i Live, og der-

for holde vi paa, at her er der i den bestaaende Lovgivning hjemlet Moderen en Ret, som man berøver hende, naar man her i Lovforslaget kun taler om Faderen. Derfor have vi foreslaaet indsat en Bestemmelse, hvorved der forbeholdes Moderen en Ret til, saa længe der ikke foreligger Separation eller Skilsmisse, ved sit Nej at hindre Ægteskabs Indgaaelse, kun at hun naturligvis skal meddele Ægteskabsforstanderen det inden den Frist af 3 Uger, man har til at gøre Indsigelser i. Man vil ikke ved dette Ændringsforslag miste den Klarhed over Situationen, som er tilstræbt ved Lovforslaget, og som Ægteskabsforstanderen har Krav paa, Klarheden over, hvis Samtykke de skulle have. Stillingen bliver, hvis Ændringsforslaget vedtages, den, at Ægteskabsforstanderen maa være tilfreds, hvis Faderens Samtykke forevises ham. Det er ikke hans Sag at sende Bud til Moderen, om hun ogsaa er enig deri, saa der vil ikke blive givet nogen som helst Anledning til Strid og Uenighed mellem de paagældende, uden at den virkelig er der i Forvejen. Men har Moderen et andet Syn paa Barnets Forehavende end Faderen, og har hun saa stærk en Villie til at gøre dette sit Syn gældende, at hun vil sætte noget ind derpaa, maaske vække Opsigt, i mange Folks Øjne Skandale, er der aabnet hende den Udvej, at hun kan rejse sig og begive sig til Ægteskabsforstanderen, nedlægge sit Veto, og da skal hendes Mening agtes for lige saa god som Faderens. Det er vor Mening med dette Forslag, og jeg haaber, at det høje Tings lige saa vel som Udvalgets Flertal vil give det sin Tilslutning.

Ændringsforslag Nr. 3 og 4 ere Redaktioner. Nr. 5 er stillet af et Mindretal, og jeg opsætter derfor min Omtale af dette Mindretalsforslag ligesom af alle de følgende Mindretalsforslag til senere. Nr. 6 er ogsaa en Redaktionsændring, Nr. 7 er et Mindretalsforslag. Nr. 8 er stillet af Justitsministeren, hvorfor jeg ogsaa nu forbigaar det, skønt det er tiltraadt af Udvalget. Nr. 9 forbigaar jeg. Nr. 10 tager sig ud som en Realitet, men er dog nærmest en Formalitet, idet det kun gaar ud paa at rette, hvad der vistnok efter den højtærede Justitsministers Udtalelse ved første Behandling maa betragtes som en Inkurie fra deres Side, der have affattet Lovforslaget. Det var efter den højtærede Ministers Forslag ikke Meningen at ophæve denne Del af Bestemmelsen i Loven om borgerligt Ægteskab af 13. April 1851, § 9, der ikke var op-